

LOKALE UDSATTERÅD OG UDSATTEPOLITIK

INFOPAKKE

- Hvad er et lokalt udsatteråd?
- Hvem kan oprette et udsatteråd?
- Hvad laver et udsatteråd?
- Hvorfor er det vigtigt med et udsatteråd?
- Hvem sidder i et udsatteråd?
- Har din kommune et udsatteråd?
- Hvad er en udsattepolitik?

RÅDET FOR
SOCIALT
UDSATTE

INFOPAKKE

LOKALE UDSATTERÅD OG UDSATTEPOLITIK

HVAD ER ET LOKALT UDSATTERÅD?

Et lokalt udsatteråd er et råd bestående af personer med viden om eller erfaringer med socialt udsatte, som er med til at formidle synspunkter mellem borgere og byråd om lokalpolitiske spørgsmål, der vedrører socialt udsatte.

HVEM KAN OPRETTE ET UDSATTERÅD?

Det er byrådet i en kommune, der kan oprette et udsatteråd. Det kan dog sagtens ske på opfordring af andre - fx frivillige sociale organisationer, brugerorganisationer, lokale ildsjæle eller socialt udsatte selv.

HVORFOR ER DET VIGTIGT AT HAVE ET LOKALT UDSATTERÅD

Når byrådet forhandler om vigtige beslutninger, der vedrører socialt udsatte, så kan et udsatteråd i kraft af medlemmernes viden på området rådgive politikerne. Med et udsatteråd skaber byrådet en ramme, der er med til sikre og styrke dialogen mellem politikere og socialt udsatte borgere.

Socialt udsatte er typisk borgere med komplekse problemer, som kæmper for at opretholde en værdig tilværelse. De har brug for at blive hørt og respekteret, og den enkelte borger formår sjældent selv at råbe op, når de føler, at systemet kaster dem rundt. Et udsatteråd er med til at fremme dialogen med socialt udsatte borgere, så deres synspunkter tages med i det lokalpolitiske arbejde. Med et udsatteråd får byrådet indsigt i en til tider isoleret borgergruppes ønsker og behov, og det er med til at skabe en gensidig forståelse.

HVAD LAVER LOKALE UDSATTERÅD?

Et lokalt udsatteråd arbejder for at forbedre forhold og indsatser for socialt udsatte borgere i kommunen. Rådene mødes minimum fire gange om året. Rådene arbejder på forskellige måder - fx ved:

At udarbejde hørings svar

altså give kommunen feedback på politik i udviklingsfasen

At afholde dialogmøder

fx mellem borgere og kommunalt ansatte om et bestemt tema

At lave events eller temadage

der fx sætter fokus på ensomhed eller jul for hjemløse

At udvikle projekter

som fx gratis tandlægebesøg

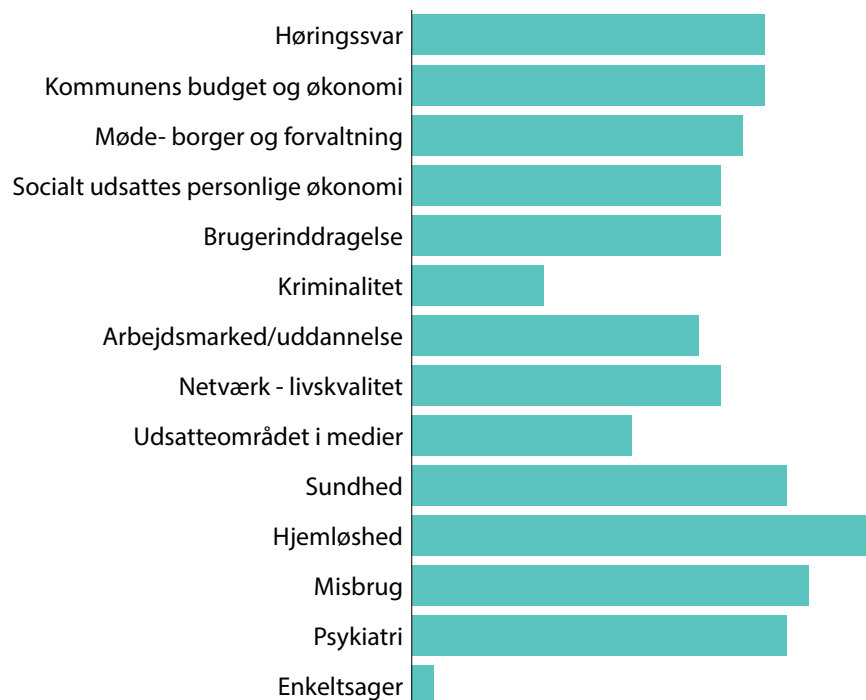

At agere 'vagthund'

der gør opmærksom på svigt og mangler i indsatsen for socialt udsatte - fx mangel på billige boliger eller boliger til hjemløse

TEMAER, SOM UDSATTERÅDENE ARBEJDER MED

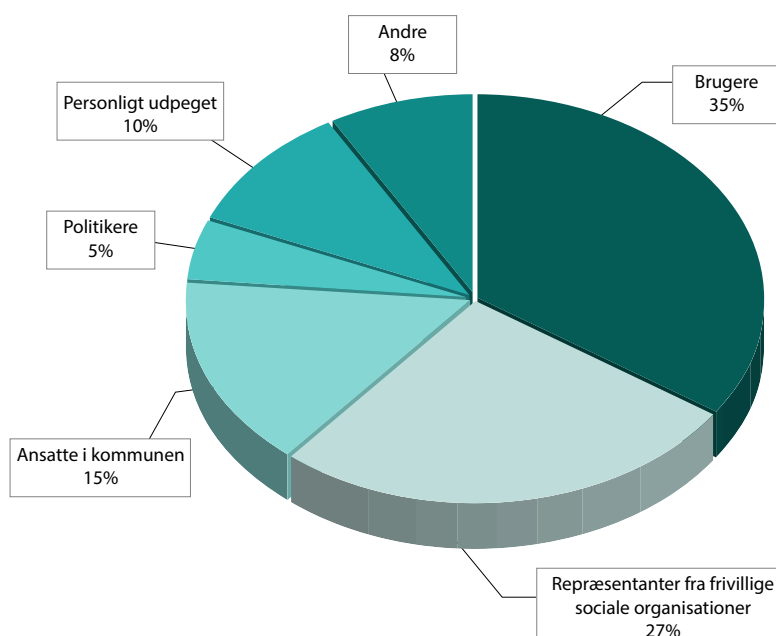
Ved en spørgeskemaundersøgelse foretaget i september 2017 svarede 24 råd på, hvilke temaer de har arbejdet med. Temaerne dækker typisk de forhold, der i særlig grad vedrører socialt udsattes liv og dagligdag.

HVEM SIDDER I ET UDSATTERÅD?

Der er ingen fast opskrift på, hvem der bør sidde i et udsatteråd. Det er byrådet, der definerer udsatterådets rolle og formål, inden det nedsættes. Rådsmedlemmerne kan være direkte udpeget af byrådet og er typisk borgere med brugererfaring, repræsentanter fra lokale brugerorganisationer, frivillige sociale organisationer, fagpersonale fra kommunen og/eller politikere. Antallet af rådsmedlemmer i et udsatteråd er typisk mellem 8 og 14.

MEDLEMMER AF UDSATTERÅD FORDELT EFTER BAGGRUND

Lagkagen viser fordelingen af rådsmedlemmerne i 24 råd, der har svaret på spørgeskemaet. Af de 24 råd har 21 af dem brugerrepræsentanter, 19 har repræsentanter fra frivillige organisationer og 9 af rådene har en politiker med. Der er 14 forskellige kombinationer af medlemmer i de 24 råd, og to af rådene består udelukkende af brugere. Den enkelte kommune beslutter, hvordan rådet skal sammensættes i netop den kommune.

HAR DIN KOMMUNE ET UDSATTERÅD?

I 2018 var der 40 af landets 98 kommuner, der havde valgt at nedsætte et udsatteråd, og 21 kommuner der havde vedtaget en udsattepolitik (marts 2018). Det første udsatteråd blev nedsat i 2007 i Odense.

Kommuner med både udsattepolitik og udsatteråd:

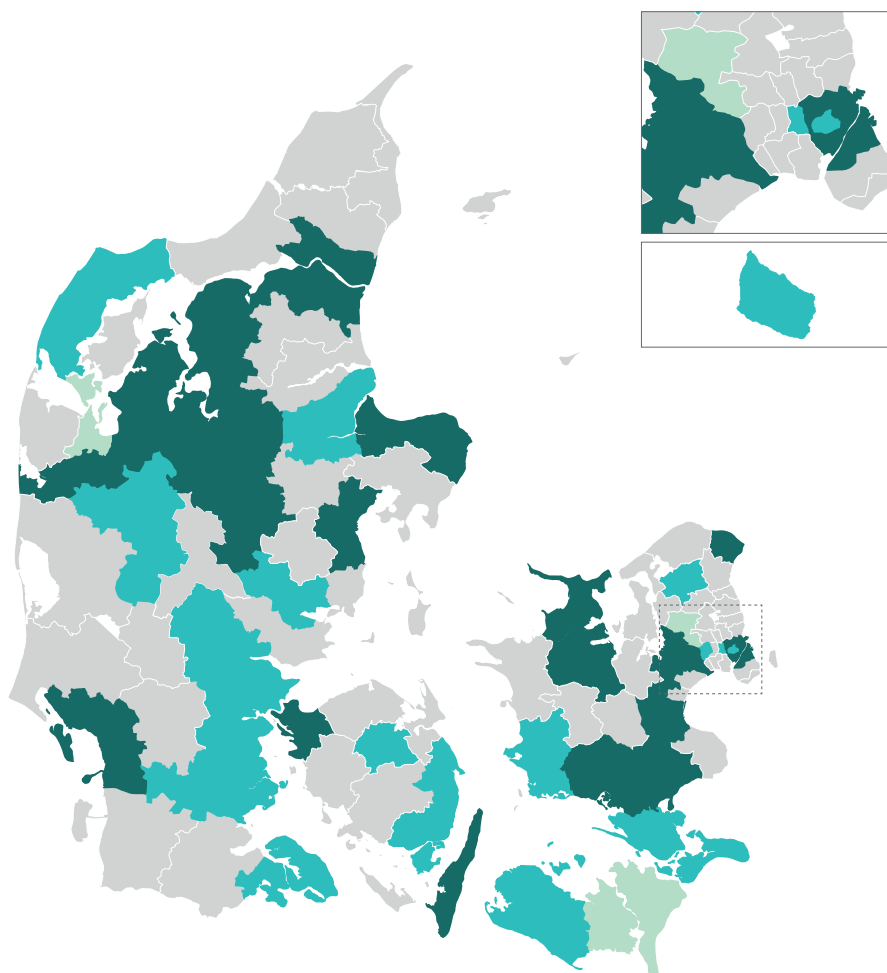
Fredericia, Frederiksberg, Haderslev, Herning, Hillerød, Holbæk, Horsens, Høje-Taastrup, Kolding, Nyborg, Odense, Odsherred, Randers, Rødovre, Slagelse, Svendborg, Sønderborg, Thisted, Vejle. (19)

Kommuner med udsatteråd:

Albertslund, Bornholm, Esbjerg, Faxe, Helsingør, Holstebro, Ishøj, København, Køge, Langeland, Lolland, Middelfart, Norddjurs, Næstved, Roskilde, Silkeborg, Skive, Viborg, Vordingborg, Aalborg, Aarhus. (21)

Kommuner med udsattepolitik:

Egedal, Guldborgsund, Struer. (3)

HVAD ER EN UDSATTEPOLITIK?

En lokal udsattepolitik er kommunens politik på området for socialt udsatte borgere. Den hænger ikke nødvendigvis sammen med det lokale udsatteråd – nogle kommuner har en udsattepolitik uden at have et udsatteråd og omvendt. I nogle kommuner fungerer udsattepolitikken som udgangspunktet for udsatterådets arbejde.

ANBEFALINGER I FORBINDELSE MED NEDSÆTTELSE AF ET UDSATTERÅD:

- ✓ **Ramme:** Definer udsatterådets rolle og formål inden rådet nedsættes. Lav en forretningsorden, der beskriver rollen og formålet.
- ✓ **Struktur:** Tilknyt en sekretær, som er med til at skabe struktur og sikre rammerne om rådets arbejde, overholdelse af deadlines, referater, dagsordner. Tilknyt gerne en sekretær fra forvaltningen, der kan skabe sammenhæng mellem råd og forvaltning, og samtidig kan fungere som tolk i det kommunale sprog, hvis nødvendigt.
- ✓ **Brugerinddragelse:** Inddrag brugere eller andre som er tæt på målgruppen, som kan tale deres sag og har en interesse i det.
- ✓ **Forventninger:** I opstarten er det vigtigt at afstemme forventninger til rådets arbejde og fastlægge værdigrundlag – hvad er deres mål, og hvordan skal arbejdet tilrettelægges for at nå det mål.
- ✓ **Høringsberettigelse:** Lad rådet afgive høringssvar – indflydelse skaber motivation.
- ✓ **Dialog:** Indgå i dialog med rådet – det skaber gensidig forståelse og gode resultater.

RÅDGIVNING OG SPARRING

Rådet for Socialt Udsatte rådgiver løbende kommuner og organisationer i processen med at nedsætte nye lokale udsatteråd. Derudover arrangerer Rådet forskellige aktiviteter for at understøtte og udvikle eksisterende lokale udsatteråd.

Kontakt politisk konsulent Helena Hanna Holm i Rådet for Socialt Udsatte, hvis din kommune eller organisation vil vide mere om lokale udsatteråd eller udsattepolitik.

Skriv til hmmh@udsatte.dk eller ring 41 85 11 00